

ТРИ ЦЕНТИ в З. А. Америка; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0801 — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДВОТИЖНЕВИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ СТРАЙК ВУГЛЕКОПІВ

Від понеділка, 14. березня, почався страйк 425,000 вуглекопів в шахтах по східному боці ріки Мисісіпі на знак протесту проти призначення д-ра Джеймса Ройда директором федерального бюро шахт у Вашингтоні і для вшанування загиблих та пошкоджених шахтарів у 1948 р. Страйк викликаний з наказу Джона Л. Луїса, голови юній Юнайтед Майн Воркерс. Він протестує проти призначення д-ра Ройда на його теперішнє становище. Президент Труман називав його на цей пост перед двома роками, однак сенат ще досі його не затвердив. Д-р Ройд був давнішим деканом Школи Шахт стейту Колорадо, де нема копалень вугілля й тому Луїс закидає Ройда незнанням майнерського діла. Він справує свій уряд беззастовно аж до одобрення його сенатом на назначенні становищі.

Викликання страйку спричинило велике негодування в пресі й серед конгресменів, які добувають у цьому потягненні спробу Луїса диктувати президентові, кого він має настановляти на високі становища. Залізничні підприємства заповіли, що внаслідок майнерського страйку вони мусять відправити коло 45,000 робітників, які були зайняті вантаженням вугілля. Коли не буде продукції вугілля, не буде можна розв'язати його в різні сторони країни. Знаючи передбачують фінансову втрату внаслідок страйку на \$68,000,000 в самих платнях вуглекопів. Майнери признають шкоду з маніфестаційного страйку, однак кажуть, що не можуть іти проти наказу Луїса. Загальне переконання таке, що Луїс хоче наперед забезпечити собі корисне становище, коли прийде до відновлення контракту юній з підприємцями в червні. Тепер залишилися великі припаси вугілля внаслідок лагідної зими. Під час страйку припаси вичерпуються і підприємці, як загально можна думати, будуть змушені привезти нові піддаси умовинам Луїса, які він поставити перед вигасненням контракту. Коли Луїс запитали кореспондентів, що він має на думці, викликаючи страйк, він відповів: „Я думаю, що не треба до цього нічого додавати“.

КЛИЧУТЬ ПЕРЕД СУД ЗА ПІДСЛУХУВАННЯ ТЕЛЕФОНІЧНИХ РОЗМОВ.

Нью Йорк. — Серед політичного світу велике обурення викликає вістка, що приватний детектив, Кенет Райен, цілими місяцями підслухував телефонні розмови посади міста Вільяма О'Двайера й інших високих міських урядовців. Після вступного переслухання детектива в п'ятницю, він утік з ньюйорського ратуша, в суботу ранку імовірно до сусіднього стейту Нью Джерзі на те, щоб не дати себе арештувати. Окружний прокуратор, після переведення вступного слівства, зв'язав неприйнятний детектив Райена перед судейську велику ласу на понеділок, а крім нього зв'язав теж впливового ньюйорського політичного діяча, Клендіна Дж. Заїєна, про якого загально говорять, що то він давав доручення детективові Райєнові підслухувати телефонні розмови. Така практика заборонена законом. Ціла справа в зв'язанні з підготовкою до міських виборів у Нью

ШУКАЮТЬ КОМПРОМІСУ В СПРАВІ ОБСТРУКЦІЙ

Вашингтон. — У п'ятницю 11 березня відбулося в сенаті голосування над зарядженням провідника сенату, Албена Барклі, що обструкцію можна спинити трьома четвертинами голосів на підставі правила, прийнятого в 1917 р. Подавляюча більшість сенату рішила, що це правило відноситься тільки до справ, які поставлені на денний порядок сенату, а не до зміни самих правил. Після такого висліді голосування прихильники припинення обструкції признали себе переможеними і поробили старання дійти до компромісу з сенатською більшістю. Тому теж і бил про зрівняння громадянських прав, з причини якого прийшло до зудару між прихильниками адміністрації і опозицією, буде відкладений до неозначеного часу.

ПРОТЕСТИ ЮНІ ПРОТИ ПЕРЕДАЧІ ВІЙСЬКОВИХ ВІДІЛ КОРАБЛІВ З ІМІГРАНТАМИ

Нью Йорк. — Провідники морських робітників заповіли зав'язати протест проти передачі військовій владі кораблів, які перевозять імігрантів зі скитальщини. Морські юні с заскочені розпорядком президента Трумана в цій справі і тому провідники не мали часу підготувати відповідну кампанію. Вони кажуть, що це спричинює шкоду робітникам, бо відбирає від них працю. Не зважаючи на ці протести, військова влада заявила, що вже біжучою тижня перебере, під свою контролю корабель Марін Джомпер.

ПЕНСІЛВЕНІЙСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ МАЛА ПОНАД 34 МІЛЬЙОНИ ДОХОДУ.

Пенсильвонія Рейлвуд Компані оприлюднила звіт з фінансового обороту за 1948 р. З нього показується, що за заплачені податків підприємство мало \$34,429,000 чистого доходу. Усього приходу за минулий рік було, близько більйон доларів.

ДЛЯ ВТРИМАННЯ СТАРШИХ РОБІТНИКІВ ПРИ ПРАЦІ.

У Нью Йорку почали деякі підприємства рух за переведення кампанії для втримання при праці робітників у старшому віці. Коли негайно після першої війни почали відправляти з роботи людей понад 40 років життя, багато людей настало поза можливість дістати працю загально. Шойно як проф. Питкін написав книжку „Життя починається від 40 року життя“, почали провідні громадяни заставлятися над цією справою тепер на чолі комітету для поширення руху прихильного для zatrudнення старших людей станула жінка, пані Грейс Кіф, голова Ньюйорської Ліги Бизнесових і Професійних Жінок.

Нью Йорку, для вибору нового посади.

ПОЧАЛАСЯ КОНТРОЛЯ У. Н. С.

В понеділок, дня 14-го березня, почалася контролю діловодства, майна і організаційного життя Українського Народного Союзу. Контролю переводить в приміщеннях Головного Уряду УНСоюзу в Джерзі Сіті, 81-83 Гренд Стріт. Головна Контрольна Комісія в складі: Дмитро Капітула з МекАду, Па.; Володимир Гріняк з Торонто, Онт.; Канада; д-р Амаросій Т. Кібзей з Дітройту, Міш.; Іван В. Іванчук з Дітройту, Міш.; та Степан Куропас з Шикаго, Ілл.

Ісландська місія приїхала до Вашингтону в справі Атлантийського Пакту

Вашингтон, 13 березня. — Високі урядовці Ісландії, на чолі з міністром закордонних справ Бярні Бенедіктсоном, приїхали до столиці для переговорів у справі приєднання до Північно-Атлантийського Оборонного Договору. Міністер заявив, що делегати хочуть прослідити, чи Ісландії вдасться знайти безпеку через приєднання до договору. Ця країна має спеціальне положення тому, що в ній можна заснувати бази для втримання кораблів і літаків для оборони, однак вона не схиляється до думки, щоб на такі бази дозволити комусь в мирних часах. Подібні переговори ведуться тепер у Вашингтоні між делегацією Данії і департаментом стейту. Данія має зверхність над островом Гренландією, де теж можна заложити військові бази для оборони Атлантийського океану і сусідніх з нею країн.

ТРИ КОРАБЛІ З УКРАЇНСЬКИМИ ІМІГРАНТАМИ ЗО СКИТАЛЬЩИНИ

Корабель Марін Джомпер, який причалив до Бостону в неділю 13 березня, привіз 57 українських імігрантів зі скитальщини за посередництвом Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету. Ім на зустріч вийшли робітники з українського місцевого „допомогового комітету“, а з ньюйорського Українського Переселенного Осередка делеговано туди пань: Анну Куріло й Катерину Телешок. Крім того через Католицький Комітет приїхало 10 українців. Вони приїхали потягами до Нью Йорку, а звідси розіхалися в різні сторони. — На понеділок 14 березня заповіли приїзд корабля дженерала Студжес з 27 українськими імігрантами до порту Нью Орлінс, у стейті Луїзіяна. Ім на зустріч вийхав ген. директор д-р В. Галан. На середу 16 березня заповіджені до Нью Йорку приїзд корабля генерала В. Г. Гаан з коло 150 українцями з скитальщини. У ньюйорських щоденниках згаданий приїзд корабля дженерала М. Роз з ремергафен, однак про його пасажирів не подано ще нічого до прилюдного відома. Зогляду на збільшене число кораблів зі скитальщиною необхідне є більше число добровільних робітників для зустрічі при кораблях. Треба голоситися негайно до Українського Переселенного Осередка, 111 ст 7-ма вул. в Нью Йорку.

РОСІЙСЬКІ ІМІГРАНТИ ЗАПОЧАТКУВАЛИ ПРОТИКОМУНІСТИЧНУ КАМПАНІЮ

За спонукою колишнього прем'єра з революційних часів, Александра Керенського, відбулося в приміщенні Коміюніти Сентер при Вест 87 вулиці в Нью Йорку зібрання в неділю 13 березня протикомуністичних російських емігрантів для ведення кампанії в

МІЛІАРД ДОЛЯРІВ НА ДОПОМОГУ НІМЦЯМ

Франкфурт, 14. березня. — З кінцевих підсумків американського військового управління в Німеччині виходить, що від закінчення війни Американська Армія видала зі своїх запасів в харчах та інших продуктах приблизно один мільярд доларів на допомогу німцям та німецькому господарству. При цьому відразу стверджується, що Армія не сподіється звороту того майна. Це називається „американська окупація“. За той час як американці видали мільярд доларів на допомогу німцям, більшовики вже успіли здерти мільйони з німців для себе.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ СТВОРИЛИ РЕГІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

Шангаї, 14 березня (ЮП). — Комуністична радіосистема сьогодні вранці повідомила, що китайські комуністи встановили свій регіональний уряд в захоплених трьох провінціях на північ від ріки Янцзи. В повідомленні сказано, що цей „тимчасовий народний уряд“ був встановлений окремою Радою, вибраною „провізоричним народним конгресом“.

Відбулося велике Ювілейне Свято Н. Т. Ш. в Нью Йорку

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА ЕНТУЗІАСТИЧНО ПРИВІТАЛА КОНЦЕРТОВИЙ ВИСТУП ЛЮБКИ КОЛЕСИ НА ІШЕВЧЕНКІВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

Нью Йорк, 13 березня. Старання Американського Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка та Об'єднаного Комітету Українських Національних Організацій міста Нью Йорку відбулося тут сьогодні велике Ювілейне Свято 75-літнього існування НТШ. Імпреза складалася з двох частин: 1. Публічного наукового засідання Американського Відділу та 2. Шевченківської Академії, кульмінаційною точкою якої був без сумніву концертний виступ світової слави української піаністки Любки Колеси.

Імпреза почалася Американським Гімном, відспіваним великим мішаним хором церкви Св. Юрія під диригентурою п. Т. Онуфріка. Раніше на залу внесено та зложено біля сцени прапори кількох ньюйорських українських товариств. На переді сцени був відповідно прибранний портрет Шевченка.

Першу частину програми започаткував голова Американського Відділу НТШ, проф. д-р Микола Чубатий коротким словом про наукове розроблення та поширення ідей Шевченка і описав коротким річним звітним доповіддю діяльності очолюваного ним Відділу НТШ. Підкреслюючи віше значення Шевченкових ідей, бесідник твердив, що тільки велика праця вчених потрапила ці ідеї спрещувати, розробити і тим самим дати головний вклад в перетворення сучасної Шевченкові української етнічної маси, в модерну, свідому свого минулого та своїх цілей в майбутньому українську націю власне на базі Шевченківських ідей. Цей факт має своє виявлення теж в назві Наукового Товариства іменем Шевченка.

Своє звітлення з діяльності Американського Відділу

НТШ проф. Чубатий почав з твердження, що НТШ, як і весь український нарід стоїть в затайженій боротьбі за волю України. В цій боротьбі падають жертви і такою жертвою впаав в останньому доволіний голова НТШ, проф. Іван Раковський. Його пам'ять вшановано повстанням з місця та хвилиною мовчанкою.

Створення Американського Відділу НТШ було вимогою часу і обставин — твердив його голова. Його створено в Нью Йорку в осесі 1947 року, беручи до уваги факт, що після союветської окупації всіх українських земель понад дві треті всіх членів НТШ опини-

(Докінчення на стор. 4-й)

КОМУНІСТИ НА КУБІ ВИКОРИСТУЮТЬ СВАВІЛЬНИЙ НЕТАКТ АМЕРИКАНСЬКИХ МОРЯКІВ

Гавана, столиця Куби. — Сватоліа чотирьох американських підпитух моряків дала притоку комуністам на Кубі до агітації проти Злучених Держав. Моряки збещестили пам'ятник національного героя Куби, Хозе Марті, однак Роберт Ботлер, амбасадор Злучених Держав явився негайно в міністерстві закордонних відносин, перепросив уряд за нетакт моряків, а потім поїхав перед пам'ятники і там прилюдно перед населенням відчитав перепросини. Комуністичні агенти уладжують віча і підбурюють населення проти Злучених Держав.

З ВЕСНОЮ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ МАРЕВО НОВОЇ ВІЙНИ В СВІТІ

ВОСННА ПІДГОТОВКА ПО ОБОХ БОКАХ ЗАЛІЗНОЇ ЗАВІСІ; ВІЙНА НЕРВІВ У НОВІЙ СТАДІЇ.

З Приходом весни в світі знову збільшується страшне марево нової війни, скріплене цілим рядом подій по обох боках залізної заслони. До такого висновку приходять в кореспонденції з Парижа співвидавець і співредактор Нью Йорк Таймс-у, С. Л. Солдбергер. Він стверджує, що вперті воєнні поголоски в останньому часі дуже збільшилися у безсередньому зв'язку зі закінченою вже майже підготовкою оборонного Атлантийського пакту, що мав би бути підписаний у Вашингтоні в перших днях квітня, та у зв'язку з тасмичними змінами на керівних постах союветської закордонної політики.

Ці зовнішні позначки грізного часу мають своє потвердження в цілому ряді вісток і поголосок про конкретну практичну воєнну підготовку по обох боках залізної завіси. Рівночасно з дебатами в справі Атлантийського пакту подано, вістку про скріплення та новий вираз американських констабулярних військ в Німеччині, про „готовість до акції“ британських дивізій, про створення та вишкіл нових американських ескадраль турбо-бомбардувальників та нових з'єднань, спеціалізованих в атомній війні. Американський секретар оборони „на всьому випадок“ успокоїв американський загаль, що поголоски про задумувану Советами бактеріологічну війну не мають своєї реальної бази, хоча Америка і на таку оборону приготована. З другого боку залізної завіси насамперед поведено політику залякування малих країн перед Атлантийським пактом. Опісля наспіло повідомлення про зміну на постах міністрів закордонних справ та закордонної торгівлі. Останнього тижня пропозиції Верховній Раді проєкт бюджету передбачує на 20% збільшення видатків на військові цілі. Рівночасно повідомлено про підозрілі вправи союветської армії на кордонах з Фінляндією і Норвегією в околицях Салля, Петсамо і Мурманська. Вистка про тасмні наради союветських та сателітських генералів в Делбрені в Угорщині не має своєї офіційної ані потвердження, ані заперечення. Рівночасно наспіли зі звичайних „добре поінформованих джерел“ повідомлення про концентрацію союветських військ в Румунії, в Мадарцині та в Болгарії. В додатку теж повідомлення з Орієнту, головно з Іраку та Ірану, отже з тої зони, де знову сходяться східні і західні впливи, не ворожать нічого доброго. Як до цього додати останню акцію явного зрадництва комуністичних п'ятих колон в західних європейських країнах і в Америці, закросний на широку скалю більшовицький наступ на Азію і т. п., тоді матиметься загальний образ того, що страшного зморою можливості нової війни зависло над світом. На закінчення своїх міркувань Солдбергер стверджує: Є цілком наявним, що це буде грізна весна і літо, які вимагають холодних нервів і змийної крові з боку пригнічених народів Евразії та високої мудрости з боку державних мужів, які керують їх долею.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН В СПРАВІ АТЛАНТИЙСЬКОГО ПАКТУ.

Лондон, 14 березня. — Сьогодні тут починається закрое-на на широку скалю конференція міністрів п'ятих зв'язаних Брюссельським договором західно-європейських країн в справі їх інтегрального вклучення в Атлантийський пакт. Технічно це є конференція т. зв. Дорадчої Ради західно-європейського союзу, зложеної з міністрів закордонних справ Британії, Франції, Бельгії, Голландії і Люксембургу. Проте, в цих нарадах братимуть участь теж міністри оборони і господарства. Вчора вже приїхали до Лондону 6 міністрів з європейського континенту. Про важливість конференції свідчить теж факт, що її приєднано на рекомендацію Британії і Франції майже на місті тижня, з огляду на те, що в Атлантийський пакт та на заходи в справі скликання першої сесії планованої Ради Європи. Звертається увагу, що після підписання Атлантийського пакту встановлений вже і керований маршалом Монтгомері комітет європейських головнокомандуючих буде поширений ще представниками Норвегії, Данії, Італії, Португалії і Ісландії. Теперішня конференція потриває тільки два дні, але на ній будуть розглянуті „в принципі“ всі важливі справи. При цьому звертається увагу, що в найближчому часі має відбутися тут ще конференція британських доміній.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ОДНОЗГІДНИЙ В СПРАВІ ПРИСТУПЛЕННЯ ДО АТЛАНТИЙСЬКОГО ПАКТУ.

Рим, 14 березня. — Італійський уряд однозгідно робить інтензивні заходи в справі приступлення Італії до Атлантийського пакту. Минулої п'ятниці прем'єр де Гаспері поінформував про це обидві палати парламенту та домагався заяви довіри. Комуністичні представники тоді почали підносити оклики проти Америки та проти італійських „зрадників“, що з черги викликало імпозантну маніфестацію солідарности з Америкою та західною Європою величезної більшости демократичних послів.

ЗНОВУ ВІПНА В ПАЛЕСТИНІ.

Тель Авів, Ізраїль, 14 березня. — З кінцем минулого тижня дійшло знову до воєнних дій між ізраїльськими й арабськими військами в провінції Негеб в Палестині. Сьогодні вже повідомлено про деякі успіхи ізраїльців. Посередник ОН в Палестині, д-р Ралф Бонче, висловив побоювання, що це може означати порушення перемир'я ізраїльцями та створити дальші труднощі в намаганні довести до замирення в тій країні.

Максим Подорожний.

СОВЕТСЬКИЙ ЗЛОЧИН НАРОДОВБИВСТВА У ВІННИЦІ

(Продовження)

Праця при розкопках.

Розкопки могил, як уже згадано, виконували карні в'язні місцевих тюрем та під керівництвом судово-лікарської комісії. При всіх роботах зверталось окрему увагу на збереження всього, що могло б послужити до в'ясування злочину та ідентифікації жертв. Ствердженню наявності масової могили, насамперед відкинуто версію землі, якою вона була прикрита. В поодиноких випадках стверджено, що земля спеціально втопчана, щоб вона опісля не задалася. В усіх могилах на всіх трьох місцях розкопок натраплялося зрозу на версту одягу, що був пошкіджений якнебудь та в багатьох випадках, головні вже на самих трупах, був в наслідок вогкості зіпсований в одну масу. Проте, в більшості випадків пощастило його без білих пошкоджень відсепарувати. Після того одяг розвішували на версту одягу, даючи можливість зацікавленим, як теж комісії шукати за спеціальними знаками, що допомогли б при ідентифікації видобутих з могили трупів. Крім штанів, піджаків та білих, там подібувалося багато зимового одягу, включно з кожухами. Між одягом натраплялося на малі клунки з білим, туалетним речам, часом теж з хлібом та тютюном. Всі кишені старанно перешукують за документами та іншими речами, але в них тільки дуже рідко подібувалося будь-які речі. Якщо натрапляло на який папір або документ, його старанно висушували та передавали для дальших докозжень. Друк на паперах був, звичайно, цілком читкий, хоча і розводнений.

На першому місці розкопок знайдено три ями, в яких цілком не було трупів, натомість були важливі для ідентифікації речі: документи, одяги і взуття. В одній ямі, на звичайній дво-метровій глибині, знайдено велику кількість документів, між якими були: протоколи арештів з докладним позначенням імені і прізвища та місця замешкання; паспорт; фотографії; за адресовані конверти і листи; книжки, переважно в українській мові; церковні молитовники і т.п. В одній дальшій ямі відкрито тільки взуття, переважно з грубої „юхтової“ шкіри, як це в околиці носить-

ся. В третій ямі відкрито тільки одяги, головні білія. В деяких могилах з трупами було знайдено теж між одягами подушки, накривала та навіть малі чехмодани.

Усунувши верству одягу, на яких а деяких могилах ще лежали поодинокі трупи — правдоподібно убитих опісля тих, що самі при закопуванні трупів працювали — натраплялося на велику масу самих трупів. В більшості могилах теж верстви трупів ще були перекладені верствами одягу, що свідчило б про те, що могили не заповнено за одним разом.

Положення і стан видобутих одягів і трупів.

Як уже згадано, одяги і трупи лежали в ямах без будь-якого порядку. Значить, їх скидувано туди, сказати б комітету головно.

Частина одягів була ще досить добре збережена, а частина більше і менше прогнила. В багатьох випадках одяг був спалений і стверджено, що в деяких випадках запалення повставало в наслідок вкиненого туди ще при закопуванні горючого сірника або негашеного недокурка, а в інших випадках, повставало самозапалювання в наслідок вогкості та хемічних прецесів в могилах.

Добування трупів з деяких ям натрапляло на великі труднощі. Саміх трупів майже неможливо було пізнати — скажімо — з виразу лиця. Тому зверталось окрему увагу на всі аномалії тіла, головні на ампутації кінчии. Такі відкриття протоколювано в місцевій пресі і в той спосіб пощастило встановити тотожність 15 трупів. Одна жінка пізнала трупа свого чоловіка по ампутуваній руці, в іншому випадку ідентифіковано трупа по неправильності одного пальця, що в інших випадках пізнавали своїх рідних по ортопедичних черевиках тощо.

Зокрема зверталось увагу на можливість ідентифікації трупів по укладі зубів та по самих зубах. Проте, цей процес був ще трудніший з огляду на факт, що під цю пору майже не було у Вінниці зубних лікарів, які раніше вставляли штучні зуби та які могли б пізнати свою роботу. Тільки в двох випадках пощастило ідентифікація на цій підставі. Звернено увагу, що не знайдено жадного сліду, який переконував би, що вбитим могли перед або по смерті вийняти штучні зуби.

Можливість встановлення ідентичності трупів по волоссю та його красці цілком відпадала, бо під цим оглядом наступили сильні зміни в наслідок всіляких хемічних процесів, що відбуваються з трупом в землі. Найбільше трупів ідентифіковано при допомозі знайдених документів та по одягу.

Рівночасно зі спробами стверджувати ідентичність трупів, лікарська комісія докладала великих зусиль, щоб встановити бодай приблизно вік замордованих. Це в багатьох випадках могло послужити ключем для дальших медичних і судових докозжень. Теж під цим оглядом натраплялося на великі труднощі, але застосовуючи модерні судово-медичні методи, вік можна було встановити майже з точністю, з деякими тільки відхиленнями. Важливу роль в таких випадках грають власні зуби, без огляду на те скільки їх залишилося. Бо вік людини можна пізнати не по

кількості збережених зубів, але по самих здорових зубах та їх зужиттю. В деяких випадках можна було робити відповідні висновки навіть по укладах шкіри на лиці, по вухах, як теж на підставі відповідної аналізи цілого трупа. На цій підставі встановлено, що люди, трупи яких знайдено в усіх могилах і на всіх трьох місцях розкопок та які під цим оглядом просліджено, поділялися віком на приблизно такі категорії:

У віці між 20 і 30 років було 638.

У віці між 30 і 40 років було 4,976.

У віці понад 40 років було 1,366.

Віку інших навіть, приблизно не можна було встановити. Отже, як з цього виходить, жертвою большевицького народобивства у Вінниці впа-ли насамперед чоловіки у віці між 30 і 40 роком життя.

Судово-медичне встановлення причин смерті.

Всі видобуті трупи вказували виразні знаки від пострілу килі і то зі засади від пострілу в потилицю. Тільки в кількох випадках цег не можна було ствердити, з огляду на пошкодження трупів під час видобування. В більшості трупів головні знайдені теж і самі кулі. В більшості випадків стверджено більше ніж один постріл, бо в багатьох випадках їх було два, три і більше. Два постріли від куль а усіх трупах та на всіх трьох місцях розкопок стверджено в 6,366 випадках; три діри від куль мали в черепі 78 трупів а два трупів мали аж 4 знаки від пострілу. В інших випадках були поодинокі постріли, в кожному разі більше пострілів в цих випадках не можна було з цілою певністю ствердити. Деяка кількість трупів мали ще розторожені черепи від сильного удару твердим предметом, правдоподібно прикладом пістолі. Крім пострілів в потилицю, деякі трупи мали ще додаткові постріли в чо-ло та в бік голови. Деякі кулі, вистрілені в потилицю, перейшли тільки через шню, не порушивши мозку. Відповідна кількість трупів мали ще, крім куль в потилицю, сильно, бо аж в горло закинувані уста, а ще інші мали петлі на шиях.

Лікарська комісія з найбільшою докладністю встановлювала сам постріл, його ребіт та його наслідки. З цілою рішучістю стверджено, що не всі постріли були смертельні, головні ті, що не зачіпали мозку. Багато стрілів могли тільки спричинити повний паралич, але вони не тільки людини не вбили, але навіть не відібрали їй свідомості. В де-

Здорова критика: чи кадило?

Канадські „Українські Віс-ти“ помістили під повищим наголовком редакційну статтю, написану на дуже актуальну і в нас тему. В статті пишеться про католицькі зізди та католицькі організації, але завваги є такі, що їх можна пристосувати до всіх зіздів та організацій. У статті читаємо, між іншим таке:

Головне, на що хочемо тут звернути увагу, то переведення дискусії і т.зв. критики на зіздах. Ці завваги відносяться в однаковій мірі до кожного зізду чи організаційних сходин. Про саму потребу дискусії і критики, яка може повстати в ході дискусії, не ма потреби говорити, бо це справа само розуміла для кожного, хто виконує хочби найменшу громадську роботу. Важне те, щоб дискусія відбувалася в дозволеніх межах, щоб критика була здорова і будуча, щоб замість поправити часом не пошкодила справі, або не переходила в кадила або пуста славословія зі шкодою для справи.

Отже мусимо пам'ятати: 1. що цілком дискусії на терені католицьких організацій є не лише піддержувати думки і погляди, висказані прилюдно католицькими діячами, але також їх критикувати, то є справлявати, а можливо опростити.

2. що критика не сміє ніколи зносити кадила, але повинна бути безоглядна, і що правдива критика не любить нікого ошаджувати.

3. що предметом критики в дискусії бувають тільки прилюдно висказані гадки і по-

яких випадках, як це стверджено на одному жіночому трупі, кулі навіть не пробіли черепу, тільки адержались під шкірою. В численних випадках навіть ті, що стріляли, мусили здавати собі справу з такого стану речей, про що свідчать додаткові постріли та головні сильні удари в чо-ло, що ними кати добивали свої жертви. Розторощення черепів такими ударами стверджено в 395 випадках. Дальші докозження дозволя-ли на оправдані припущення, що деяка кількість видобутих трупів БУЛА ПОХОВАНА ЖИВЦЕМ. Про це свідчить теж факт, що в горлах і навіть в кишках поодиноких трупів знайдено землю, яку вони без сумніву їли вже тоді, як їх разом з іншими присипано в масових могилах. Проте, в більшості випадків причиною смерті були без сумніву постріли в потилицю.

(Дальше буде).

в чужих грішати немало. Щоб звадити противника або хоч понизити його в опінії людей, обстрілюють його з боків натяками і недоговореннями, які з дискусійною справою не мають нічого спільного. Це нечесно; такий спосіб поборювання противних поглядів не лише католицькі і на терені католицької організації не повинен мати місця.

Цих кілька практичних завваг, зрештою відомих добре організаторам громадського життя, уважаємо за вказане подати, знаючи з досвіду, що брак критики відбиває шкідливо на діяльності й розвитку не одної організації. Як з одної сторони загостре й безпідставне критикування розсварює людей і підтинає працю в товаристві, так з другої сторони цілковитий брак позитивної критики, яку часто заступає якнайбільша поблажливість, т.зв. критика з кадилом, славослов'єм, свого роду німб недоторкаємості, застичує організації, не дозволяє їм розвинути і засуджує їх на животіння. Католицька критика має бути розумна, тверда і справедлива, повна християнської широти й отвертості.

ВСТАВІТЕ В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМІМ СТАВІТЕ СПІВВЛАДНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПОВІДОМЛЯЄМО відділи У. Н. Союзу в Шікаго та околиці, що нова адреса організатора У. Н. Союзу, ДМИТРА БІЛЕЦЬКОГО, є така: 2358 NO. SAYRE, CHICAGO 35, ILL.

Телефон: Merrimac 7-2554 - Тому відділи з Шікаго та з поблизу і дальших околиць, що бажають допомогти організатору Д. Білецького в приєднуванні нових членів, повинні звертатись на подану тут адресу.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Згідно з постановами статуту Загальні Збори членів Злученого Українського Американського Допомогового Комітету відбудуться в суботу дня 7 травня і в неділю дня 8 травня 1949 в готелі „Аделфі“ при Тринадцятій і Честнат вулицях у Філадельфії.

Статут усталює два роди членів: 1) Члени активні: Організації, які платять річні вкладки в сумі \$10.00 з активним і пасивним правом вибору до уряду, 2) Члени спомогаючі: Особи, які платять річні вкладки в сумі \$5.00 з правом голосу в дискусії.

Кожний активний член-організація має найпізніше до дня 2-го травня 1949 повідомити канцелярію Комітету про вибір делегата, його ім'я і прізвище, його адресу, число посвідки вплаченої вкладки за 1948 рік і число посвідки вплаченої вкладки за 1949 рік.

Після провірення, кожний член дістане карту вступу. Члени спомогаючі також мають повідомити канцелярію Комітету про свій намір присутності на Зборах, подаючи число посвідки вплаченої вкладки за 1948 і 1949 роки.

Нижче поданий формуляр просимо витягти, виповнити і вислати до: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Наша Організація візьме участь в Загальних Зборах Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Філадельфії, в днях 7 і 8 травня 1949 р.

Назва Організації: _____

Адреса: _____

Ім'я і прізвище делегата: _____

Адреса: _____

Число посвідки вплаченої вкладки за 1948 рік: _____

Число посвідки вплаченої вкладки за 1949 рік: _____

На випадок, коли б якась Організація-член не дістала з якихнебудь причин листового повідомлення про Загальні Збори, це оголошення нехай послужить як офіційне.

ЕКЗЕКУТИВА ЗАУДКОМІТЕТУ у ФІЛАДЕЛФІЇ: Адв. Іван Панчук, голова; Микола Мурашко, місце-голова; Олена Лотоцька, місце-голова; Михайло Дубас, скарбник; д-р Павло Дубас, секретар; д-р Волод. Галан, екз. директор.

УВАГА! — ДІТРОИТ І ОКОЛИЦЯ! ФЕДЕРАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ СТЕИТУ МІШІГАН

ВСЕНАРОДНЕ СВЯТО-КОНЦЕРТ

з нагоди 185-тих роковин народження найбільшого Генія-Порта ТАРАСА ШЕВЧЕНКА і 75-літнього ювілею існування Наукового Тов-а ім. Шевченка В НЕДІЛЮ, 20. БЕРЕЗНЯ 1949 (Sunday, March 20, 1949) В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ при 4655 Martin & Michigan, Detroit, Mich.

Початок у год. 2:30 пополудні. — Вступ на сцену вільний. В програмі Свята беруть участь: Український Національний Хор „Дука“ під упр. дир. Івана Атаманця; Стефанія Королішина-Цимбаліст і Дмитро Атаманець, знамі ветерани укр. пісні і сцени як солісти; п-ні Марія Сивинська, визначна піаністка. Ісценізація-картина Юбзара Тараса Шевченка продукції Укр. Т-ва (нової імміграції) „Самопоміч“ в Дітроїті, Мішл малюнки роботи малагра М. Сенків-а. Гостями-примовцями будуть: G. Menpen Williams, governor of Michigan; проф. Степан Мамчур і адв. І. Панчук. Реферати в англійській і українській мовах визначними українськими громадянами. Пошануємо шире своєю привітністю на вільній землі Вашингтона нашого Генія Тараса і українських Корифей духа, що виконували українську націю по Його заповіті. Федерация Американських Українців ст. Мішган.

ОТЧЕ! ПУСТИТЬ СВИТЛО! — Це о. Джозеф МекКор-мун, декан парафії Стретфорд, що має 15,000 парафіян. Раз в тиждень він працює в театрі в Манчестері як робітник в звичайним робітничім одязі та пускає світла, а так зароблений гріш віддає до церковного фонду. Сценарійні робітники, що належать до юнії, де він є капеланом, титулюють його „Отче“, але часом при гачковій роботі він є для них — „Джов“.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Третя зустріч зі скитальцями.

Третій корабель з імігрантами з скитальщини спрямований до Бостону мав прихати 20 лютого, однак його приїзд переложено на понеділок 21. лютого. Це дає спроможність місцевому Українському Допомоговому Комітету поробити приготування для прийняття гостей. У неділю приїхав до нас д-р В. Галан з Філадельфії й адв. Мих. Родик з Нью Йорку і ми відбули спільні наради.

На зібранні д-р Галан пригадав на працю ЗУАДКомітету від його початків і переповів, як прийшло до теперішньої діяльності, коли Комітет дістав дозвіл на спровадження імігрантів. Його оповідання було свого роду відкриттям для бостонських громадян, з яких деякі вперше довідалися про велетенський замах праці не тільки Комітету, але й самого д-ра Галана. Він висловив бостонським українцям повне признання за співпрацю, яка стає взірцем для інших громад. При цій нагоді зазнав д-р Галан з провідником місцевої української молоді, яка бере участь в цій гуманній праці, а це з інж. Володимиром Хомином. Пресиденти зібрання, Микола Давискиба, виявив, які приготування зробив місцевий комітет для зустрічі імігрантів. Потім перекладено збірку на їх прийняття, яка принесла \$44.25.

Ввечер відбулася окрема нарада для добровольців-робітників, які маю допомагати при обслузі імігрантів з д-ром Галаном і адв. Родиком, бо робітникам треба було дати інструкції, як таку працю ведеться. Тоді приділено жінок до закладання перекуски, яку лаш комітет дає імігрантам-гостям в формі канапок („сандвичів“). Цєю справою зайнялися пані: І. Масний, М. Давискиба, В. Хоми, Д. Бортник, М. Мороз, Я. Бербецький і Титанія Даско.

Тому, що внаслідок бурі припізнівся корабель два дні, з Нью Йорку приїхали передчасно провідники тамошнього Українського Переселенного Осередка, а це пані Марія Демидчук, Анна Курило й Катерина Пелешок і Іванна Бенцал. З ними зійшлися бостонські добровольці-робітники, а саме: Я. Довганчук, А. Пашак, Т. Пашак, В. Осадця, І. Одомарук, П. Попович, М. Давискиба, В. Хоми, М. Хоми, М. Мороз, А. Осадця, Я. Бербецький, А. Гуцуляк, Д. Бортник, І. Масний, Катерина Когут. Висадка з корабля відбулася на День Вашингтона, 22. лютого й тому була нагода більший кількості наших громадян прийти на привіт наших братів і сестер з Європи.

Треба було бачити сльози радості з цієї нагоди по обох боках. Це ж виталися рідні з рідними, хоч і незнайомі, після великих і довгих переживань. Комітетові, призначені до обслуги виконали точно свої обов'язки, всі імігранти дістали перекуску, гостей перекладено до потягу, який мав відіхати до Нью Йорку, на дорогу вони дістали газети, а діти забавки і всі відіхали від нас серед правдивого жалю після короткої зустрічі.

Щоб звіт був повний, треба ще згадати про жертви, які склали громадяни на покриття коштів прийняття. Жертвували: Антін Мелешко з Вебстера, Масс. \$5; К. Ворнік; по \$2: М. Давискиба, Д. Бортник; по \$1: П. Мороз, В. Мигован, А. Гуцуляк, І. Одомарук, П. Попович, С. Сокаревич, О. Шафранська, З. Рак, В. Осадця, С. Медвідь, Г. Петрейко, М. Боднар, В. Погорецький, Г. Зварич, М. Майданий, І. Виноградник, К. Когут, М. Прухницька, О. Стець, М. Хоми, П. Боднар, І. Бараба-

нюк, П. Кучер, М. Зварич, О. Школар, А. Колісник, А. Шеремета, А. Матейко, М. Бородайкевич, Д. Гаранчук, П. Улашкевич. — Дрібними прийшло \$4.25, разом \$49.25.

З опису імен можна пізнати, що складають завжди ті самі одиниці, а де ж решта громадян?

Микола Давискиба, 41 Rosewood St., Mattapan 26, Mass.

ВОДЕРВЛІТ, Н. П.

Збірка на скитальців.

Дня 14 лютого ц. р. членкині тутешнього Українського Громадянського Клубу урядили свою забаву. При тій нагоді наше жіноцтво не забуло на тих, котрі зараз живуть в великій нужді і недостатках та найбільше нуждаются в допомозі — на наших скитальців. На щирий заклик п. Теклі Вуйчик, переведено збірку. Зложили: Жіночий Український Клуб \$10; по \$1: Легуня Д., Роганчик М., Ковальчик С., Сяк К., Урбан Е., Вуйчик Т., Зендра Е., Уська А., Кравець А., Млинарик А., Сяк К., — Разом \$21. Збірку в цілості перекладено до ЗУАДКомітету.

Текля Вуйчик, касієрка, Анна Кравець, пресид.; Ева Зендра, секретарка;

НЬО БРИТЕН, КОНН.

Збірка для УПА.

У нашій громаді також пам'ятаємо за різні народні потреби і переводимо збірки на скитальців, хоч не про все пишеться до газети. Тим разом хочу проголосити, що Тов. Я. Михалити, відділ УНП, зібрав \$34 на УПА.

Жертвували: Відділ УНП \$7; по \$5: Степан Савчинин, Теодор Копка, Грогорій Барілак, Андрій Савка; А. Х'лб \$4; В. Івашків \$2; К. Турнак, яка щойно прибула до скитальщини зложила \$1, кажучи, що тут в Америці наші люди навіть похити не мають, як живуть скитальці та як треба допомагати тим, що борються.

Пригадую, що в нашій громаді відбувається незабаром концерт в пам'ять Т. Шевченка, а весь дохід буде призначений на народні цілі. Близькі вісті про швидку будувати проголошені в „Свободі“.

Андрій Савка.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,426. Беренда Олександра з м. Скернавиці (Польща) від Беренда Дори з дітьми.

17,427. Душянич Ілька з села Ботля (Турка над Стриєм) від братанців Друшч Василя і Дмитра.

17,428. Дюба Федора стрийка, Сорока Дмитра з с. Ветлина (Сянік) від Дюба Анни.

17,429. Слюсарек Степана с. Томи і Єлисавети з с. Ставшин (Калуш) від Слюсарек Леона.

17,430. Мир Петра і Василя з с. Коросно (Перемишляни) від Мандзюк Францішки.

17,431. Войтович Анни і Йосифи доньки Андрія з с. Рожнівці (Ярослав) від Шавар-

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО Н. Т. Ш. В НЬО ЙОРКУ

(Докінчення зі стор. 1-ої)

лись на еміграції. На всіх око-ло 100 дійсних членів НТШ 28 залишилися на рідних землях. 15 дійсних членів НТШ вже є в Америці. Американський Відділ НТШ дістав чартер з правом закладати ще свої відділи по цілому світі і це надає йому вже тепер характеру централі. Проф. Чубатий вважає, що до звільнення України з неволі централі цього Т-ва може перенестися до Америки.

Проф. Чубатий представив кількох нових членів Т-ва, між ними привняних в залі проф. Кларенса Маннінга, проф. Симсона, д-ра Сенькуса та інших. НТШ ще має другу категорію членів, іменню, спомагаючих, що ним може і повинен бути кожний українець. В звітОВОМУ році Американський Відділ НТШ мав \$2,563 приходів і \$1,956 розходів, з того \$1,200 вислано на потреби та допОМОГУ НТШ до Європи. ПриХОДИ НТШ походили з добровільних жертв, між якими є найбільша жертва, бо \$500 від Українського Народного Союзу. Проф. Чубатий в дАльшому коротко схарактеризУвав працю Відділу НТШ, те-

няк Осипа.

17,432. Семенюк Дмитра с. Петра з с. Острівця (Коломия) від Лесюк Варвари зам. Поліщук д. Андрія.

17,433. Столяр Миколи, Грицька з с. Берлин (Броди) від Столяр В.

17,434. Багрий Михайла вуйка з с. Оріхівці (Копичинці) від Возняк Василя.

17,435. Блакитський Олександр с. Василя з с. Дергач (Харківщина) від Покусай Івана.

17,436 а) Кровчик Михайла с. Василя з с. Воля Якубова (Дрогобич) від Кравчук Марії д. Степана.

17,436 б) Старят Івана, Анни і Катерини з с. Постолів (Львів) від Буньо Маркіяна.

17,437. Двох вуйків Юлія з с. Ляшки Муровані (Самбір) Шафранський Антона з с. Рудавка (Добромиль) від Прищук Марії д. Дмитра замож. Чубак і Дмитра Чубак.

Голоситись на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

Кожний, хто бажає, щоб прислано ним оголошення пошукувати родини і знайомих різних скитальців було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоб прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1" цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

ТАРЗАН, ч. 2051. Джена намагається втечи.

Тоді, як запалений сірником Редзіна вогонь почав поширяться...

...Джена вважала себе за вилітовану від дезертира й почала зривати овочі.

Коли вона пустилася знову в сторону, колиби, їй загорів див дорожку Редзік.

Кинувши свій тягар, Джена відскочила, однак замотала свою ногу в хабаззя.

Нові імігранти

Українці, що приїхали кораблем „Марін Джампер“ до порту в Бостоні дня 13. березня 1949 за старанням Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Філадельфії:

Корчинський Іван, Наталія, Степан; Поліщук Семен, Анна, Дарія, Орест; Рудакевич Ярослав, Оксана, Ярема, Лідія; Старів Семен; Співак Михайло; Славути Олександр, Галина, Григорій; Семків Ольга, Сав, Василь; Сех Наталія, Ольга, Євген, Катерина, Михайло; Ступен Ілько, Марія, Геновефа, Стефанія; Свинчук Семен, Сабіна, Володимир, Богдан; Тиливський Теодор; Тимків Володимир, Валентина; Войтановський Іван; Волков Віталій, Анастасія; Сохан Ольга, Володимир, Ігор; Сокіл Ілько; Степкович Марія; Степан Андрій, Струк Петро; Субтельний Іванна, Мирослав, Оксана, Орест; Шамбель Василь, Анна, Ольга; Задорожний Володимир; Загавич Тарас; Зубрицький Ігор, Любов; Дурбак Тарас, Антоніна, Марта.

Українці, що приїхали кораблем „Дженерал Стюджис“ до порту в Нью Орліне дня 12. березня 1949 за старанням Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Філадельфії:

Сісчук Петро, Марія, Мирослав; Бурдк Антін, Регіна, Осип; Химка Павло, Ірма; Іващук Василь; Качерпа Степан; Мисів Володимир, Анастасія, Олега; Николишин Андрій; Пасіка Семен; Полотняник Мирослав, Ірина; Ставчинський Іван, Ірина; Волянський Дмитро; Данилик Михайло, Оксана, Галина; Дубіцький Ізидор; Михальцевич Іван, Анна, Орест, Роман; Трегубчук Іван; Четар Францішка (Francia); Чорний Йосиф, Стефанія, Євгенія; Гарванко Богдан, Віра; Гоцук Йосиф, Стефанія, Галина, Зеновій; Рамик Марія; Скробач Іван.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. — Збори Вр. св. О. Ніколая, від 106, відбулися в неділю, 20. березня, в Союзному Домі, 843 N. Western Ave. Присімо всіх членів і членкині, прийняти збори, бо маємо багато справ до рішення. Довгоючків і суспенованих членів просимо прийти і вирішити заклади. Просимо членів і родичів, що мають діти чи внуки, статистичні дані їх з членів Союзу, бо забезпечення в У. Н. Союзі для дітей є тільки від усіх інших. Хто хоче перекопатися, що це правда, хай поспішить мене до своєї хати, а я це докажу. — За уряд: Я. Коцюбаский, пресид.; М. Попіль, кас.; Harry Daskiw, Sec'y, 1018 N. Trumbull Ave., Phone CA 7-8457.

ПАСЕНК, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від 42, відбулися в неділю, 20. березня, в готелі в годині 12:30. Присімо всіх членів і членкині, прийняти збори, бо є дуже важні справи до пологодження. — За уряд: Ф. Гуляка, пр.; П. Головачук, фін. секр.; М. Гудалюк, кас.; М. Котів, рек. секр.

ДІТРОНТ, МІШ. — Вр. св. О. Ніколая, від 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 20. березня, в готелі в годині 12:30. Присімо всіх членів і членкині, прийняти збори, бо маємо багато справ до пологодження. — За уряд: Ф. Гуляка, пр.; П. Головачук, фін. секр.; М. Гудалюк, кас.; М. Котів, рек. секр.

АСТОРИЯ, І. АН. — Квартальні збори Вр. св. О. Ніколая, від 5, відбулися в суботу, 19. березня, в готелі в годині 7:30. Присімо всіх членів і членкині, прийняти збори, бо маємо багато справ до пологодження. — За уряд: М. Галан, пресид.; Г. Василів, кас.; П. Варнич, секр.

БРОНКС, Н. Н. — Збори Тов. Любова, від 288, відбулися в суботу, 19. березня, в гот. 8. ввечір, в церковній галі 1745 Вашингтон Еве. — В. Морозович, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 20. березня, в годині 1. пополуночі, в домі Тов. Горжан, 847 N. Franklin ul. Присімо членів прийняти на ці збори, а довгоючків вирішити свої вкладки. — С. Чорномас, секр.

UKRAINIAN SELF-EDUCATOR BY HONORE EWACH, B.A. PAGES 91—PRICE \$1.00 AT "SVOBODA" BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЩО ТЕРПІТИ ШЛУНКОВІ БОЛІ?

Лік під назвою „Роял Стомек Ейд Медісін“ („Корольська медицина для допомоги шлункові“) є чудовим засобом для об'єднання великого роду шлункових болів. Знаменита поміч при найгостріших випадках шлункових болів („олсер“), нервових шлунків, при втраті апетиту, нєстрасності, жодульних квісів, згаги, газозних забурень, безсонних ночей по причині шлункових болів, надомалих, нирок і печінок, а запору. Це рішуче лік найвищої якості, який пропонується з гарантією звороту грошей, якщо людина невдоволена. Дайте собі слово й швидко шлункові болі полегнуть в жодні „Роял Стомек Ейд“ продается просто від виробника по ціні \$5.00 за пляшку, за висланою грошового переказу, чека або готівки. Це найкращий лік, уживаний в цілій нашій країні. Ви подякуєте нам тисячу разів, як це вже робили інші, коли скористаєте з цього оголошення.

ROYAL PRODUCTS CO., Inc. 43 Grand Street, Dept. 16, Hartford 6, Conn.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЙОГО НУШНІРЬСЬКА РОБІТНЯ є тепер під числом 434 East 6th St. BETWEEN AVE. A & 1st. NEW YORK CITY Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від сотні.

Робітня отворена від 9. рано до 9. ввечір, кожного дня. В неділі на замовлення.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Скитальців, що прибувають до Америки, чи тих, що ще живуть на скитальщині в Європі, прохается не надсилати до поміщення в газеті особистих подяк поодиноким особам, організаціям, чи ЗУАДКомітету за те, що вони їм допомогли чи помагають дістатися до Америки.

Того роду „подяки“, якщо їх хтось доконче хоче помістити в газеті, належить слати до адміністрації як звичайні платні оголошення.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУВАННЯ

ЯКІВ ЧИКИТКА, з села Смильків, повіт Підгайні, шукає

МИКОЛИ СЕРАЖИНА, з села Літєвці, коло Бережан, який виїхав до Америки в 1912 році. Хто його знає, або ні, сам, хай пише: JACOB CZUKUTKA, Regensburg, Ganghofensdang, R VIII/262 U. S. A. Zone, Germany.

Вільне інформацій може подати: LEON OUR, c/o H. P. SULLIVAN LEON TUR, c/o H. D. SULLIVAN

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF 223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Острів догоспачи негду чоловіків і жінок. Шкіри, X-Ray, Роздута жила лікую без операції. Переводимо а. назустріч до суду. В будні 10-7 P. M. В неділі: 11-1 P. M.

ЗВУКИ УКРАЇНИ

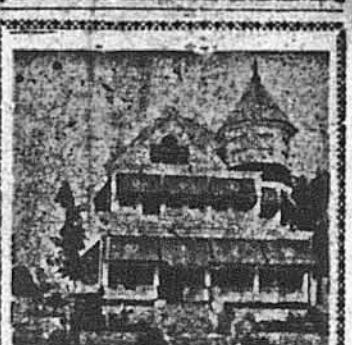
MELODIES of UKRAINE 100 українських пісень під нотами на один голос і з повним текстом.

Залюди і відда ДМИТРО АНДРЕЙКО. Ціна 75 центів

Замовлення враз з належністю слати до:

SVOBODA P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

3 Копія треба платити тільки американською валютою.

Comfortably air conditioned LUTWYN & LUTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS 861 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J. Even 5-9598

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

виряджує погребання по \$150 ціна так низька як ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОНКС, БРОКЛІН, НЬО ЙОРК І ОХОЛДІНХ

120 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel.: MIddle 5-4878